

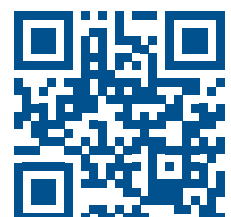

De bovenbouwmethode *français en action* is ontstaan vanuit een groeiend besef dat reguliere leergangen te kort schieten als het gaat om het adequaat ontwikkelen van de spreekvaardigheid van leerlingen.

Niet alleen vanwege de geringe hoeveelheid tijd die er aan spreekvaardigheid besteed kan worden, maar ook door een verkeerde aanpak. In reguliere leergangen wordt doorgaans veel tijd besteed aan expliciete instructie op het gebied van lezen (leesstrategieën, examenvoorbereiding) en schrijven (spelling, vervoeging van werkwoorden en grammatica) waardoor er aan het eind van elk hoofdstuk weinig tijd overblijft voor spreken. Tegelijkertijd beperkt de aanpak van de spreekvaardigheid zich doorgaans tot het uit het hoofd leren van zinnestelsels en dialogen. Maar het is vooral een enorm gebrek aan herhaling dat ervoor zorgt dat de kennis die in een hoofdstuk wordt aangeboden niet echt bruikbaar is bij het spreken.

Een belangrijke aanname bij de ontwikkeling van *français en action* was dat een forse reductie van de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan lezen en schrijven (en aan examenvoorbereiding) niet hoeft te betekenen dat deze vaardigheden zich minder goed ontwikkelen. Bij het ontwikkelen van de methode werden uitgangspunten gebruikt die gebaseerd waren op relevant wetenschappelijk onderzoek binnen het vakgebied tweedetaalverwerving:

Veel blootstelling aan de doeltaal
Eerst spreken, dan schrijven
Doeltaalgebruik in de les maximaliseren
Veel herhaling
Minder expliciete aandacht voor spelling en grammatica
Uitsluitend vaardigheden toetsen

Het ontstaan van de methodiek

Vanuit deze uitgangspunten is een programma ontwikkeld waarbij tijdens de lessen vooral gewerkt wordt aan de ontwikkeling van de spreekvaardigheid met divers lesmateriaal en thuis vooral aan de andere vaardigheden met behulp van lesmateriaal dat beschikbaar is op internet.

Na een aantal jaren bleek deze aanpak voor de bovenbouw bijzonder succesvol omdat leerlingen een hoger niveau haalden op de mondelinge vaardigheden, veel positiever in de les zaten en omdat goede examenresultaten verwacht werden. Een promotie-onderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen (gefinancierd vanuit het Dudoc-Alfa programma en gepubliceerd in 2022) bewees dat het programma inderdaad zeer effectief was: Er werd significant hoger gescoord op luisteren en spreken en de examenresultaten waren niet minder.

De bruikbaarheid van de methodiek voor andere scholen werd vervolgens met succes getest op een tweetal pilotscholen in Amsterdam en Rotterdam. Vanaf 2023 zijn meer scholen deel gaan uitmaken van het netwerk van Project Frans om deze methodiek te gebruiken. Scholen waar leerlingen vanuit de onderbouw gewend waren aan maximaal doeltaalgebruik in de les (bijvoorbeeld met AIM), konden moeiteloos verder werken met deze methodiek. Scholen waar leerlingen niet gewend waren aan veel doeltaalgebruik, hadden meer tijd nodig om hun leerlingen hieraan te laten wennen maar ook op deze scholen lukte het uiteindelijk goed.

De methodiek in het kort

Français en action is een *natuurlijke* en *geïntegreerde* methodiek voor Frans in de bovenbouw HV die als doel heeft om leerlingen vaardig te maken in het spreken en luisteren zonder dat concessies gedaan worden aan de lees- en de schrijfvaardigheid. Deze methodiek is *natuurlijk* omdat het lijkt op hoe kinderen de moedertaal leren en is een *geïntegreerde* methodiek omdat het, ondanks een primaire focus op luisteren en spreken tijdens het leerproces, alle vaardigheden ontwikkelt. Leerlingen worden bovendien uitstekend voorbereid op landelijke toetsen zoals de CITO Kijk- en luistertoets en het Centraal Schriftelijk Eindexamen.

En action wil zeggen dat van leerling én docent een actieve houding verwacht wordt: de leerling leert de taal door deze actief te gebruiken samen met andere leerlingen en de docent zorgt samen met andere docenten/scholen in het netwerk voor eigentijds lesmateriaal en authentiek taalgebruik en is daarmee auteur van de eigen les.

Français en action is niet een leergang/methode in de zin van een boek maar een methodiek in de zin van een benadering, een aanpak. Deze aanpak is evidence-based omdat deze gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek naar effectief vreemdetalenonderwijs (VTO). Een Dynamic Usage-based (DUB) perspectief op het leren van een vreemde taal levert de criteria voor de keuze van de activiteiten en de leermiddelen die de kern vormen van het programma. Het programma kent een primaire focus op luisteren en spreken tijdens de les. Van de schriftelijke vaardigheden (lezen en schrijven) wordt verwacht dat deze zich grotendeels impliciet zullen ontwikkelen.

Drie kernwaarden vormen de ruggengraat van deze methodiek:

Onderdompeling: Wij geloven in de kracht van maximale blootstelling aan de te leren vreemde taal door zo veel mogelijk betekenisvolle input. Dit is volgens ons de eerste belangrijke randvoorwaarde voor een effectief leerproces.

Doeltaalgebruik: Doeltaalgebruik in een veilige setting waarin authentieke interactie kan plaatsvinden is een randvoorwaarde voor maximale onderdompeling en vermindert de spreekangst bij leerlingen als ze ervaren dat fouten normaal zijn bij dit leerproces.

Impliciet / Inductief: Leerlingen zijn heel goed in staat om zelf allerlei regels te ontdekken en vervolgens zelf toe te passen mits er veel input is met voldoende herhaling en maximale gelegenheid voor actief gebruik van de doeltaal. Het verbeteren van fouten door docenten wordt zoveel mogelijk vermeden om een veilige setting voor veel authentiek taalgebruik te creëren.

De netwerkgedachte

Omdat het ‘auteur van de eigen les’ zijn veel tijd en expertise vraagt, hebben wij een netwerk van scholen rond deze methodiek opgestart. Scholen/docenten die deze methodiek willen gebruiken, sluiten zich aan bij het netwerk dat functioneert als een Professionele Leergemeenschap (PLG) waarin samen nagedacht wordt over een programma van activiteiten en van toetsing, waarin gezamenlijk nieuw lesmateriaal ontwikkeld wordt of bestaand lesmateriaal geactualiseerd wordt en waarbij Project Frans zorgt voor ondersteuning en voor borging van het evidence-based karakter. Docenten uit het netwerk komen twee keer per jaar samen om elkaar te inspireren en om nieuw lesmateriaal en nieuwe activiteiten te presenteren en te bespreken. Het lesmateriaal is beschikbaar via Teams en wordt beheerd door Project Frans.

